

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 237/2020 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om betalningsanmärkningar med anledning av coronapandemin

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 237/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Jukka Mäkynen/sf:

Om en person kan motivera att låntagningen direkt anknyter till ekonomiska svårigheter, finns det då möjlighet att betalningsanmärkningar inte registreras under den tid som coronakrisen varar och är det möjligt att senare få en betalningsanmärkning avlägsnad ur personens uppgifter om betalningsanmärkningen är en direkt följd av coronakrisen?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Coronavirusepidemin medför ekonomiska utmaningar för många privathushåll. Regeringen strävar efter att underlätta medborgarnas situation på många olika sätt. Till följd av de ändringar i samhället som coronavirusepidemin orsakar kommer till exempel ekonomi- och skuldrådgivningen vid rättshjälpsbyråerna att anvisas tilläggsanslag för det innevarande året. Dessutom har justitieministeriet berett ett flertal regeringspropositioner som ska underlätta situationen för dem som råkat i ekonomiska trångmål på grund av coronavirusepidemin (se närmare svaret på det skriftliga spørgsmålet SS 214/2020 rd). Syftet är bland annat att tillfälligt sänka räntetaket för konsumentkrediter till 10 procent.

Ändringar föreslås också i utsökningsbalken i syfte att underlätta situationen för gäldenärer vid utmätning. Det föreslås att kravet på skyndsamt förfarande i utsökningsförfarandet tillfälligt ändras. Samtidigt föreslås lindringar i fråga om betalningstid, grunderna för beviljande av fria månader och tidsfrister i anknytning till vräkning som det föreskrivs om i utsökningsbalken. Målet är att en person som skuldsatts på grund av svårigheter som coronavirusepidemin har orsakat ges mer tid att reda ut sin ekonomiska situation i samband med utsökningsförfarandet. I praktiken leder detta till att inte heller utsökningsuppgifterna kommer att registreras som betalningsanmärkning i kreditupplysningsregistren lika snabbt som nu.

Konkurrens- och konsumentverket har gett konsumenterna anvisningar om hur det lönar sig att gå till väga vid betalningssvårigheter. Verket uppmanar i första hand till kontakt med fakturans

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 237/2020 rd

avsändare i syfte att komma överens om en ny betalningstidtabell redan innan betalningen av fakturan är försenad för att så undvika en betalningsanmärkning och har å andra sidan uppmanat fordringsägare att förhålla sig flexibelt till begäran om förlängd betalningstid. Positivt är att många långgivare också har gjort detta. Kreditinstituten har till exempel i stor omfattning erbjudit konsumenterna möjlighet att avgiftsfritt ansöka om amorteringsfrihet för bostadslån.

Det är trots lagförslagen och myndigheternas åtgärder sannolikt att även antalet betalningsanmärkningar kommer att öka både för företag och för privatpersoner till följd av de ekonomiska trångmål som coronavirusepidemin orsakar. Betalningsanmärkningarna påverkar bland annat beviljande av krediter.

Vid justitieministeriet bereds för tillfället en lag om införande av ett positivt kreditupplysningsregister under den här regeringsperioden. Enligt regeringsprogrammet kommer man samtidigt att förkorta tiden för betalningsanmärkningarnas giltighet. Vid justitieministeriet utarbetas en redogörelse för möjligheten att förkorta betalningsanmärkningarnas giltighetstid redan innan det positiva kreditupplysningsregistret införs under den här våren. Avsikten är att i utredningen bedöma vilket slag av effekter en förkortning av betalningsanmärkningarnas giltighetstid har för kreditgivarnas möjligheter att bedöma konsumentens och andras kreditbeviljares kreditvärdighet och vilka följderna för kreditmarknaden detta skulle ha.

Helsingfors 21.4.2020

Justitieminister Anna-Maja Henriksson